

Startdocument Sport Toekomst Verkenning

Perspectieven op sport en bewegen

Dinsdag 8 maart, 12:15-16:45 uur, Nieuw Welgelegen, Grebbeberglaan 3-13, 3527 VX Utrecht

De (sport)wereld is in beweging. Waar liggen de maatschappelijke opgaven voor “de sport” voor de komende jaren? Om die vraag te beantwoorden verkennen we samen met u de toekomst van de sport in Nederland.

Dit doen we eerst door te kijken naar de verwachte trends in de kernindicatoren voor de sport. Op grond van trends uit het verleden en de impact van huidige maatschappelijke ontwikkelingen geven we u onze inschatting van de belangrijkste trends in de toekomst. We horen daarover graag uw mening.

Bij het verkennen van de toekomst gaat het niet alleen om wat waarschijnlijk is, maar ook om wat wenselijk is. Tijdens de eerdere workshops met experts hebben we veel verschillende waarden rond sport en bewegen opgehaald. Denk aan waarden als 'spelplezier', 'gezondheid', 'competitie', 'sociale cohesie' of 'clubliefde'. Dit zijn allemaal antwoorden op de vraag waarom sport voor iemand belangrijk is. Dat antwoord is niet voor iedereen hetzelfde.

Tijdens de workshop van 8 maart zullen we samen met u deze waarden groeperen in een handvol onderscheidende perspectieven op de toekomst van de sport. In de volgende workshop zullen we de perspectieven nader uitwerken en concreet maken. Later dit jaar gaan we deze perspectieven met elkaar confronteren: tot welke kansen en keuzes leidt dit voor het sportbeleid?

In het gehele proces van de Sport Toekomst Verkenning werken we samen met experts en stakeholders vanuit de sport en delen we kennis, ervaringen en verwachtingen. Deze Sport Toekomst Verkenning (STV) is een gezamenlijk project van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). De directie Sport van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is opdrachtgever van de STV.

Opbouw van de Sport Toekomst Verkenning:

1. Heden en verleden
2. Trends in de toekomst

3. Perspectieven op sport en bewegen

4. Kansen en keuzes voor het sportbeleid

1. Heden en verleden

Aan de basis van de Sport Toekomst Verkenning (STV) staat de Rapportage Sport 2014 (http://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2015/Rapportage_Sport_2014). In dit rapport ligt de focus op de ontwikkeling van de sport van 2000 tot nu. De kernindicatoren (zie *tabel 1*) van het sportbeleid die in de Rapportage sport 2014 zijn onderscheiden, vormen de basis voor de STV. Dit garandeert dat de belangrijkste terreinen binnen de sport in Nederland zijn gewaarborgd.

Tabel 1: kernindicatoren sport

<p>Beweeg- en zitgedrag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beweeggedrag • Zitgedrag 	<p>Sporteconomie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrijwilligerswerk • Werkgelegenheid in de sport • Bruto binnenlands product sporteconomie
<p>Sportdeelname en clublidmaatschap</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sportdeelname wekelijks • Sportdeelname 12 keer per jaar of vaker • Clublidmaatschap 	<p>Wedstrijden en evenementen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sportklimaat - Veilig voelen • Sportklimaat - Wangedrag • Sportfan via bezoek • Sportfan via media
<p>Sport- en beweegaanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevredenheid sport- en beweegaanbod • Voorzieningenniveau • Beweegvriendelijke omgeving 	<p>Prestatieverhogende middelen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopinggebruik
<p>Sportblessures</p> <ul style="list-style-type: none"> • Risico sportblessure 	<p>Top-10 Ambitie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internationale medaillespiegel • Internationale medaillespiegel junioren
<p>Bewegingsonderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewegingsonderwijs primair en voortgezet onderwijs 	

2. Trends in de toekomst

In 2015 hebben we voor de kernindicatoren de verwachte trend naar de toekomst kwalitatief onderbouwd op basis van:

- de data uit het heden en verleden uit de Rapportage Sport (zie *tabel 1*)
- de drijvende krachten van sport en bewegen. RIVM en SCP hebben op basis van literatuurstudie een inventarisatie gemaakt van de drijvende krachten die mogelijk een rol spelen in de toekomst van sport en bewegen. Dit is gedaan op basis van DESTEP-methode. DESTEP staat voor demografische, economische, sociaal-culturele, technologische, ecologische en politiek-bestuurlijke factoren (zie *tabel 2*).
- kennis en expertise van 50 experts in het werkgebied van de sport. In 2015 hebben acht workshops plaatsgevonden in het kader van de Sport Toekomst Verkenning. In deze workshops is met experts en stakeholders gekeken naar hoe de trends (indien beschikbaar) van de kernindicatoren sport doorgetrokken kunnen worden naar de toekomst.

Deze trends naar de toekomst publiceren we in het voorjaar op www.sporttoekomstverkenning.nl. Uit deze trendscenari'o's komen een aantal 'uitdagingen' voor de toekomst. Hoe zorgen we er bijvoorbeeld voor dat sportdeelname minstens op hetzelfde niveau blijft als het nu is, rekening houdend met de verwachting dat onze maatschappij steeds meer zal ontgroenen en vergrijzen? En hoe zorgen we ervoor dat we ook binnen de topsport mee blijven doen terwijl er steeds meer concurrentie komt vanuit andere landen? Daarbij zijn we het over de vraag welke van deze uitdagingen het belangrijkste zijn, vaak niet eens. Dat hangt af van wat je belangrijk vindt in sport.

Tabel 2: belangrijkste drijvende krachten op basis van DESTEP-methode

<p>Demografisch: vergrijzing, veranderingen in huishoudenssamenstelling, migratie</p> <p>Economisch: onzekere economische ontwikkelingen, groeiende kloof tussen arm en rijk, commercialisering, globalisering, sportsponsoring</p> <p>Sociaal-cultureel: vrije tijd blijft stabiel, veranderend mediagebruik, kinderen groeien op met sport, individualisering, informalisering, veranderingen in vrijwilligerswerk, groeiend belang van beleving en van gezonder leefstijl</p> <p>Technologisch: groeiend belang van ICT, medialisering, big data, mensverbetering</p> <p>Ecologisch: toename obesogene omgevingen, verstedelijking, leegloop perifere gebieden, klimaatveranderingen</p> <p>Politiek-bestuurlijk: participatiesamenleving, nadruk van nationale overheid op sport, bezuinigingen door gemeentes, professionalisering, liberalisering van de kansspelen, meer efficiëntie en focus in topsport, toenemende aandacht voor bewegen in het primair onderwijs, toenemende aandacht voor negatieve kanten van sport</p>
--

3. Perspectieven op sport en bewegen

Bij het verkennen van de toekomst gaat het niet alleen om wat mogelijk of waarschijnlijk is, maar ook om wat wenselijk is. Gaat het primair om een maximale sportdeelname, om topsport op het hoogste niveau, om een optimaal sportaanbod of om sport als middel voor gezondheid of participatie? Het is maar de vraag of we het daar over eens zijn in Nederland.

Tijdens de eerdere workshops met experts hebben we veel verschillende waarden rond sport en bewegen opgehaald. Dit zijn allemaal antwoorden op de vraag waarom sport voor iemand belangrijk is. Dat antwoord is zoals gezegd niet voor iedereen hetzelfde. En er zijn daarnaast ook nog mensen voor wie sport minder belangrijk is, en voor wie de nadelen overheersen. Denk aan overlast rond evenementen en sport-overkill in de media. Ook die waarden hebben we meegenomen.

Als we deze ongeveer 50 waarden bekijken, lijken sommige van deze waarden in elkaars verlengde te liggen; andere zouden kunnen botsen. In deze eerste workshop groeperen we samen met u deze waarden in een handvol perspectieven. Deze perspectieven op sport laten de bestaande diversiteit aan visies op sport zien. In de volgende workshops staan deze perspectieven centraal. Met behulp van deze perspectieven verkennen we de toekomst van de sport in Nederland.

Serie van drie workshops

Tijdens de workshop worden diverse werkvormen gebruikt en de workshop wordt geleid door het RIVM team dat ook vergelijkbare workshops georganiseerd heeft voor de RIVM Volksgezondheid Toekomst Verkenningen (<http://www.eengezondernederland.nl/>) en FOODTURE: 'Wat eten we in 2030?'.

We nodigen deelnemers uit voor de serie van drie workshops, zodat we met elkaar voort kunnen bouwen op eerder opgedane kennis. Wanneer dit voor deelnemers niet mogelijk is, benaderen we nieuwe deelnemers voor leeggekomen plaatsen. De data voor de tweede en derde workshop worden binnenkort bekend gemaakt.

4. Kansen en keuzes voor het sportbeleid

In het najaar van 2016 gaan we samen met experts de perspectieven met elkaar confronteren. Waar liggen kansen en waar moeten er keuzes gemaakt worden? De analyse van de perspectieven levert een aantal kansen en keuzes op voor het sportbeleid. Deze inzichten zijn direct bruikbaar voor de landelijke overheid, sportkoepels, verenigingen en gemeenten bij het opstellen van hun eigen toekomstvisie op de sport.